

คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเหมือง

ที่ ๒๒๒/๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สถานศึกษา

เพื่อให้การรายงานการติดตามโครงการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่
สถานศึกษา ดำเนินการด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานติดตาม
ประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

๑. นางนงเยาว์ รักเวช	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายภานุวัฒน์ เพชรทัฬห	ผู้แทนจาก ส.อบต	คณะกรรมการ
๓. นายประทีป นาวารักษ์	ผู้แทนชุมชน	คณะกรรมการ
๔. นางพัลลภา บุญนาคแก้ว	ตัวแทนผู้ประกอบการ	คณะกรรมการ
๕. นางสาวสุภา แซ่ตัน	ประธานชมรมผู้สูงอายุ	คณะกรรมการ
๖. นางสาวเพ็ญนภา คงผล	ผู้แทนครู	คณะกรรมการ/เลขานุการ

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
ท้องถิ่นสู่สถานศึกษา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสารวิทย์ เพชรรามวงศ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเหมือง

รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ
“อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สถานศึกษา”
ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการติดตามและประเมินผลโครงการ“อนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น”สู่สถานศึกษา

คณะกรรมการและคณะทำงานติดตามประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

๑. นางนงเยาว์ รักเวช	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา	ประธานคณะทำงาน
๒. นายภาณุวัฒน์ เพชรทัฬห	ผู้แทนจาก ส.อบต	คณะทำงาน
๓. นายประทีป นาวารักษ์	ผู้แทนชุมชน	คณะทำงาน
๔. นางพัลลภา บุญนาคแก้ว	ตัวแทนผู้ปกครอง	คณะทำงาน
๕. นายสมหมาย จันทร์หอม	ประธานชมรมผู้สูงอายุ	คณะทำงาน
๖. นางสาวเพ็ญญา คงผล	ผู้แทนครู	คณะทำงาน/เลขานุการ

รายงานสรุป

ชื่อโครงการ โครงการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สถานศึกษา

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มาตรา ๒๔ (๑) - (๕) ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาดำเนินการโดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ไว้ เพราะปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทยรับรู้วัฒนธรรมต่างชาติ เกิดการเลียนแบบและเอาอย่างได้ทั่วถึงอย่างรวดเร็วจนละเลยวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและความชาญฉลาดของภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดและท้องถิ่นของตนเองและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงภูมิปัญญาและอนุรักษ์ไว้ เพราะปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทยรับรู้วัฒนธรรมต่างชาติ เกิดการเลียนแบบและเอาอย่างได้ทั่วถึงอย่างรวดเร็วจนละเลยวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและความชาญฉลาดของภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดและท้องถิ่นของตนเองที่ภูมิปัญญาต่างๆ มากมายที่สั่งสมในรูปแบบของการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่มีการถ่ายทอดจากบุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยมีผู้สูงอายุทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของการถ่ายทอดความรู้ต่างๆผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งของสังคมและประเทศชาติ เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่นับถือผู้สูงอายุในฐานะมีประสบการณ์มาก่อน และเป็นผู้สั่งสมภูมิปัญญาของท้องถิ่นในด้านต่างๆ เพื่อสืบทอดถึงบุคคลรุ่นหลังนอกจากนี้ผู้สูงอายุยังเปรียบเสมือนศูนย์รวมจิตใจของลูกหลานที่คอยให้ความอบอุ่น คำแนะนำสั่งสอนแก่บุคคลรุ่นหลังในครอบครัวและสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่าแม้ว่าจะอยู่ในวัยสุดท้ายของช่วงชีวิตก็ตาม ผู้สูงอายุก็ยังจัดได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่เป็น พลังสำคัญ แทนที่จะเป็นภาระของครอบครัว ชุมชน และสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นของสังคมไทยมีการหยิบยกขึ้นมาส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกหลาน หรือเยาวชนคนรุ่นหลังในสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้สูงอายุนอกจากจะเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาแล้ว ผู้สูงอายุยังเป็นวัยที่มีความเป็นอิสระมากกว่าช่วงวัยอื่นของชีวิต สามารถเลือกทำในสิ่งที่เหมาะสม

ตามที่ตนเองปรารถนา เนื่องจากลูกหลานเติบโต มีการมีงานทำแล้ว ย่อมหมดภาระที่หนักหน่วง ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ มีโอกาสได้แสดงศักยภาพ ภูมิความรู้ที่เป็นการบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นแล้ว ผู้สูงอายุยังสามารถดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่ให้เกิดภาระแก่ครอบครัว และสังคม จึงนับเป็นการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอีกทางหนึ่งด้วยทั้งๆที่การส่งเสริมภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางจิตใจและเป็นการเพิ่มศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของผู้สูงอายุให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้เด็กมีความรัก-หวงแหน และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒) เพื่อให้นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๓) เพื่อส่งเสริมให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๔) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล มีแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๕) เพื่อให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ๖) เพื่อให้เด็กได้ศึกษาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน
- ๗) เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความผูกพัน รักรู้สึกภาคภูมิใจ รักและหวงแหนในชุมชนท้องถิ่นของตนเองไม่ยอมรับต่อการทุจริตอันเป็นการบั่นทอนทำลายชุมชนท้องถิ่นของตนเอง
- ๘) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ
- ๙) เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสในการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความรู้และประสบการณ์ให้กับคนในชุมชน
- ๑๐) เพื่อจัดทำข้อมูลทำเนียบภูมิปัญญาผู้สูงอายุ ประชาสัมพันธ์ให้สังคม ชุมชน ได้เห็นคุณค่าและความสำคัญของผู้สูงอายุ

เป้าหมาย

- ๑) เชิงคุณภาพ

ลำดับที่	กิจกรรม	เป้าหมาย
๑	กิจกรรมทำกะปิ	- เพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติจริงและการได้รับประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้นอกเหนือจากบทเรียน - เด็กมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการแปรรูปอาหารทะเลอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม
๒	กิจกรรมกวนขนมกาละแม	- เพื่อให้ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย - การแปรรูปจากข้าวเหนียว
๓	กิจกรรมผ้ามัดย้อม	- เพื่อเป็นการให้เด็กได้เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นการรู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ
๔	กิจกรรมนวัตวิถี	- เพื่อให้เด็กได้รู้จักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - เรียนรู้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่	กิจกรรม	เป้าหมาย
๕	กิจกรรมการรักษาโรคด้วยเวทมนต์	- เพื่อให้เด็กได้รู้จักการรักษาโรคแบบแผนโบราณ - ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย
๖	กิจกรรมแกงไตปลา	- เพื่อให้เด็กได้รู้จักอาหารประจำพื้นบ้าน - การนำพืชผักสวนครัวที่ปลูกเองมาประกอบอาหาร
๗	กิจกรรมขนมอาโป่ง	- การเด็กมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการทำขนมอาโป่ง - ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย
๘	กิจกรรมการขยายพันธุ์พืช(ผักลิ้นห่าน)	- เพื่อให้เด็กได้รู้จักผักพื้นบ้านที่มีอยู่ในชุมชน - การนำผักลิ้นห่านมาเพาะขยายพันธุ์เพื่อไม่ให้ผักลิ้นห่านสูญพันธุ์ไปจากชุมชน
๙	กิจกรรมขนมเปียกปูนดำ	- เพื่อให้เด็กเรียนรู้จักขนมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน - การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขนมที่มีในชุมชน - เพื่อให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิจากธรรมชาติภูมิปัญญาท้องถิ่น
๑๐	กิจกรรมเพาะเม็ดเหรียญ	- เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความผูกพัน รู้สึกภาคภูมิใจรักและหวงแหนในชุมชนท้องถิ่นของตนเองไม่ยอมรับต่อการทุจริตอันเป็นการบ่อนทำลายชุมชนท้องถิ่นของตนเอง - การปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม - จริยธรรม
๑๑	กิจกรรมคั่วเม็ดมะม่วงหิมพานต์	- เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความผูกพัน รู้สึกภาคภูมิใจรักและหวงแหนในชุมชนท้องถิ่นของตนเองไม่ยอมรับต่อการทุจริตอันเป็นการบ่อนทำลายชุมชนท้องถิ่นของตนเอง - การอนุรักษ์กรรมวิธีการการคั่วแบบโบราณ
๑๒	กิจกรรมทำขนมชั้น	- การเด็กมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการแปรรูปแป้ง - ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย

*กิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

๒) เชิงปริมาณ

-นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลอบต.ท้ายเหมือง,ศพด.บ้านพองแดง และศพด.บ้านปะเตเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕

ผลที่ได้รับจากการจัดโครงการ “อนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สถานศึกษา”

๑. การเรียนการสอนเป็นกระบวนการสื่อสารความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็น ตลอดจนเจตคติ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี และอาจใช้เครื่องมือประกอบการสอนต่างๆ อีกมากมาย โดยมีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ได้โดยปกติสุข จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของ ผู้เรียนอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การนำแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน ท้องถิ่น ตลอดจน วิทยากรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ประโยชน์ในการจัดกระบวนการ การเรียนการสอน จึงเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะช่วยให้กระบวนการเรียน การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ตามที่ต้องการ การนำภูมิปัญญาชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ มาใช้ในหลักสูตรการเรียน เป็นกิจกรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ภูมิปัญญาชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ เป็นชุดความรู้ในชุมชนที่มีการใช้เพื่อการดำเนินวิถีชีวิตที่ได้ผลมาในอดีต สามารถดำรงความ สันติสุขแก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนความมีคุณภาพอยู่ร่วมกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่าง ผสมกลมกลืน เพราะว่าปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทยรับรู้วัฒนธรรมต่างชาติ เกิดการ เลียนแบบและเอาอย่างได้ทั่วถึงอย่างรวดเร็วจนละเลยวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและความชาญฉลาดของภูมิปัญญาไทย ในท้องถิ่น

๒. เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิด ความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดและท้องถิ่นของตนเองและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงภูมิปัญญาและอนุรักษ์ไว้ เพราะว่าปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีทำให้เยาวชนไทยรับรู้วัฒนธรรมต่างชาติ เกิดการเลียนแบบและเอา อย่างได้ทั่วถึงอย่างรวดเร็วจนละเลยวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมและความชาญฉลาดของภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น เพื่อ เป็นการส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดความภาคภูมิใจในถิ่น กำเนิดและท้องถิ่นของตนเองที่ภูมิปัญญาต่างๆ มากมายที่สั่งสมในรูปแบบของการสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่มีการ ถ่ายทอดจากบุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยมีผู้สูงอายุทำหน้าที่เป็นสื่อกลางของการถ่ายทอดความรู้ ต่างๆผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งของสังคมและประเทศชาติ เป็นต้นทุนทางสังคมที่มีค่ามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่นับถือผู้สูงอายุในฐานะมีประสบการณ์มาก่อน และเป็นผู้สั่งสมภูมิปัญญาของ ท้องถิ่นในด้านต่างๆ เพื่อสืบทอดถึงบุคคลรุ่นหลัง

๓. ผู้สูงอายุยังเปรียบเสมือนศูนย์รวมจิตใจของลูกหลานที่คอยให้ความอบอุ่น คำแนะนำสั่ง สอนแก่บุคคลรุ่นหลังในครอบครัวและสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้อย่างมีคุณค่าแม้ว่าจะอยู่ในวัยสุดท้าย ของช่วงชีวิตก็ตาม ผู้สูงอายุก็ยังจัดได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่เป็น **พลังสำคัญ** แทนที่จะเป็นภาระของครอบครัว ชุมชน และสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นของสังคมไทยมีการทยอยยกขึ้นมาส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการ ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ลูกหลาน หรือเยาวชนคนรุ่นหลังในสังคมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้สูงอายุนอกจากจะเป็นผู้ ทรงภูมิปัญญาแล้ว ผู้สูงอายุยังเป็นวัยที่มีความเป็นอิสระมากกว่าช่วงวัยอื่นของชีวิต สามารถเลือกทำในสิ่งที่ เหมาะสมตามที่ตนเองปรารถนา เนื่องจากลูกหลานเติบโต มีการมีงานทำแล้ว ย่อมหมดภาระที่หนักหน่วง ดังนั้น การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ มีโอกาสได้แสดงศักยภาพ ภูมิความรู้ที่เป็นการบำเพ็ญตนให้เกิดประโยชน์ต่อ ผู้อื่นแล้ว ผู้สูงอายุยังสามารถดูแลตนเอง ให้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่ให้เกิดภาระแก่ครอบครัว และสังคม จึง นับเป็นการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอีกทางหนึ่งด้วยทั้งๆที่การส่งเสริมภูมิปัญญาหรือวัฒนธรรมจะนำไปสู่การ สร้างความมั่นคงทางจิตใจและการเพิ่มศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองของ ผู้สูงอายุให้สูงขึ้น เป็นกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ได้เน้นการมีส่วนร่วมของ ชุมชน โดยเฉพาะปราชญ์ ชาวบ้านที่เป็นผู้เชื่อมโยงชุดความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ร่วมกับสถานศึกษาเข้าสู่หลักสูตร และกระบวนการ เรียนการสอนของสถานศึกษา ในแต่ละท้องถิ่น